

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plett Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 253. szám.

Péntek, november 6.

A kormány programja.

Nagybecskerek, november 6.

Az a széles látókör, amely Tisza István grófot jellemzi, kifejezésre jut abban a programmban is, melyet a főrendiházban szerdán elmondott.

Kiterjeszkedik minden aktuális kérdésre. Nézzük mindennek előtt a ma legérdekesebbet, a katonai kérdést.

Nos hát az ország láthatja, hogy ennek a súlyos kérdésnek a megoldásában fényes eredmény jutott a nemzeti iránynak. Nemcsak azokban a reformokban, melyeket Tisza István gróf bejelentett s a melyek a nemzet régi óhajainak megvalósítását hozzák, hanem abban a szellemben is, mely a kormány erre vonatkozó nyilatkozataiból kiárad. A reformok, melyeket kilátásba helyez, felölelik mindazt, amit e részben a nemzeti közvélemény, mint elérhető és megvalósítható célt óhajtott: a közös hadsereg jelvényeinek közjogi szempontból való revíziója; a katonai igazságszolgáltatásban a közvetlenségre, szóbeliségre és nyilvánosságra fektetett eljárásnál a magyar nyelv érvényesülése; a magyar tiszteknek a magyar csapatokhoz való áthelyezése; a katonai nevelés terén intézményszerű biztosítása annak, hogy a tisztképzésben a magyar elem oly számban jusson a hadsereg tisztj rangjához, mely a legénységi létszámnak megfelel s végül egy intézkedés kiegészítése azzal, hogy a Magyarország területén elhelyezett közös hadseregbeli intézetekben a tantárgyak jelentékeny részére vonatkozólag a tanítás és vizsgálat nyelve magyar lesz, úgy hogy mindazok, akik ezekből az intézetekből, mint végzett növendékek kikerülnek, a magyar nyelvet teljesen bírják. Oly eredmény ez, mely még rövid idő előtt is, mint a méltányos és jogos óhajok elérhető maximuma élt a köztudatban. A mit tehát e részben

Tisza István gróf hoz, az igazán nagybecsű és reális érték, melyvel államiságunk kincstára gyarapodik.

A másik nagy érdekkör, melyet az új kormány programja felölel, a gazdasági és pénzügyi kérdések. Tisza István gróf gazdasági politikájának sarkpontja az állam és társadalom együttes működése. A társadalmi tevékenységnek és kezdeményezésnek óhajt teret nyitni, annak kifejlődését és érvényesülését kívánja a gazdasági életben megnyilatkoztatni. S erre két irányban van égető szükség. Az egyik: az államháztartásnak immár konstatalható extenzitása, mely ahhoz a szélső határhoz közeledik, a hol az egyensúly megbillenésének veszélye fenyeget; a másik: a gazdaságilag erős társadalom kifejlődése, mely vállalkozási szellemével, bátor kezdeményezésével és önállóságával erős, öntudatos polgári osztályt teremthet. A folytonos és minden téren való állami segítség és beavatkozás gazdasági téren idővel bénító és sorvasztó erőként hat s a mellett az állam pénzügyi erejét is kimeríti. Ez a komoly háttere Tisza István gróf szigorú takarékosági elveinek. Nagy feladatok várnak még reánk, melyek újabb teherrel fognak járni s ezeket csak következetes, öntudatos és óvatos takarékosági politikával van reményünk megoldhatni.

Ezen feladatok közül egynehányra rá is mutatott Tisza István gróf. Itt van a tisztviselők fizetésrendezésének ügye. Tisza István is lelke egész melegevel két pártjára az ország tisztviselői karának s az a vágya, hogy mennél jobb anyagi helyzetbe juttassa azt. De rámutat arra, hogy a megyei és városi tisztviselőkre is ki kell terjednie a figyelemnek, tehát az egész fizetésrendezési komplexumot, mint mihamarabb megoldandó feladatot veszi fel programjába. A beruházásoknál a produktív beruházásokra kíván Tisza István

gróf kiváló figyelmet fordítani s épp ezért az erre vonatkozó törvényjavaslatot ily irányban — tehát igazán gyakorlati és hasznos irányban — kívánja módosítani. Az egyenes adók reformját ő is felveszi programjába de mint előrelátó és józanul számító financier nem hajlandó a sötétbe ugráni, hanem bevárja azt az időt, mikor az állam pénzügyi állapota elbirja az átmenetileg feltétlenül bekövetkező jövedelemcsökkenést. Itt is az államháztartás egyensúlyának legfőbb érdeke lebeg szeme előtt s joggal mondja, hogy ez politikánk sarkköve s a nemzeti becsület kérdése.

Gazdasági politikájában a földművelés, ipar és kereskedelem érdekeinek belső összhangjára utal. El sem képzelhetők ezek egymástól elszakítva. A gazdasági harmonia adhatja csak meg a különböző kereseti ágak s egzisztenciák közt azt az összhangot, melyre az államnak szüksége van, hogy a társadalmi összhangot is fentartsa.

Örvendtes a program ama része, mely a szociálpolitikának munkásvédelmi részét emeli ki, itt is a reális politikus nyilatkozik meg, aki csak biztos alapra akar építeni. Előbb a munkások szellemi és erkölcsi nevelését kell előmozdítani s ha azután arra a nivóra emelkedik, hogy bizonyos áldozatok elviselésére is képes lesz, a nemzeti termelés és a szociális politika számottevő faktorává válik. Meg is jelöli világosan ennek az evolúciónak a fázisait: a munkásoknak szakok szerint csoportosuló egyleteket kell alkotni, melyekben szükségképpen kialakul a munkásosztály elitje, a mely lehetővé fogja tenni, hogy a munkások fokról-fokra politikai jogokban is részesüljenek.

Ezekben vázoltuk nagyjában az új kormány programjának kimagasló és főleg aktuális részeit. Lesz még előreláthatólag alkalmunk egyik-másik részletre nézve, azokra is, melyek esetleg a legkö-

A „TORONTÁL“ tárcája

Évfordulón.

Mióta áttört az a napfény,
A felhővel beárnyékolta égen
Azóta érzem, hjába hull a lomb,
Nekünk nincs ősztünk, ugye édesem?

Menyasszonyfővel gyöngén rád hajolva,
Mit is suttogtam néked akkor én?
Oh édes álmodok legszebb álmodási
Örökké így mosolygatók felém! . . .

Jőjj édes, hadd boruljak a szivedre,
Könyves mosolylyal hadd csókoljalak,
Hadd égvessen a szívem lángja téged,
Hadd üdvözöljek benned, általad!

Ládd, most egy éve épp így szállt a fecske,
Sárgult barasztón így zugott a szél . . .
— Mondjad tovább, meséljed most Te édes . . .

„A fecskéfészket megraboltam én . . .
Kicsiny lakóját messze, messze hoztam,
Csak azt suttogva: jőjj, oh jőjj velem!
Azóta hányszor elgondoltam én már:
Elbírnam-e a sorssal ezt a harcot,
Ha lelked szárnya nem emelne fel? . . .“

— Ne szólj, ne szólj, hadd mondok én most:
Te vagy a hűség, jószág, szerelem
Melletted áldás, gyönyörűség,
Menyország lett az életem . . .

Melletted én az égbe szállok:
Jőjj velem, lelkem lelke Te;
Késerv, kétség, csalódás átka
Le nem győznek egy percre se!

Az én szívemnek tiszta lángja
Szent glóriával vesz körül . . .
S én meg — mi boldogság van itt lenn,
Te benned érzem egyedül!

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

A költő és az öröm.

Amikor megszületett, épp oly rossz kedvében volt a sors istenasszonya, aki egy kobold felügyeletére bízta a szegény kis világpolgárt. A kobold, kinek gonosz lelke mindig új és új keltelességekre vágyott, így szólott az istenasszonyhoz:
— Mi legyen belőle?
— Költő, — válaszolt amaz — a többit rád bízom.

A kobold kezeit dörzsölte s meg volt elégedve önmagával.

Az életben nem sok a boldog ember, ritkák a szerencse-gyermekek, de azoknak a száma, akikre a sors nehezedik, elég sok, ezek a jobbára finomlelkű lények idegenül kóborolnak át az élet utjain; semmi nem sikerül nekik, mindig a rövidebbet huzzák, mindenütt elkésnek, vagy korán érkeznek és akik soha sem tudják, mi az igazi boldogság. Mintha a sors megjelölte volna ezeket és egy kobolddal járnak örökké a nyomukban, hogy minden örömeiket, sikerüket elrontsa.

A költő is ilyen szerencsétlen teremtetek közé tartozott s a sors istenasszonya nem kedvelte őt. A koboldi pedig örült az új áldozatnak.

A költő persze mit sem tudott arról, hogy életének utjai még vannak határozva s sorsa fölött már határozta; reménytelenül indult meg, mint a többi emberek. Vágyódott az anyai szeretet után, de anyját már a születésekor elveszítette. Gonosz mostohája s gonosz mostoha testvérei kíméletlenül bántak vele. Szegény volt s már gyermekkorában küzdenie kellett a léttel. Fiatal volt, idegei edzettek voltak s tudott küzdeni s nem is sejtette, hogy hiába minden, hogy a sors megjelölte őt.

Megelőzte kortársait, munkákat alkotott, melyek föltűnést keltettek volna, ha a kobold el nem rontja sikereit. A kobold azonban mindenütt

nyomában járt, vaksággal verte meg a költő kortársait és így nem ismerhették el tehetségét. Tíz év múlva új emberek léptek a nyomába s ugyanazt irták meg, amit ő tíz év előtt már megirt. És ezek, akik csapatostul jelentek meg, nagy lármával vonták magukra a figyelmet s értették, hogy kell feltűnni s egymást előre segítették: ezeket meghallgatták és egyszerre híresekké váltak. És ő, az uttörő, elmerült a feledékenység homályában.

Rokkant volt a járása, ereje kezdte cserben hagyni, de még mindig küzdött. Nem tudta megérteni, hogy miért kellett örökre a boldogságtól elzárva élnie. Száz ajtón is kopogtatott, de sehol sem nyert beocsátást. A boldogság, az öröm s a szeretet utáni vágy mindjobban erőt vett lelkén. Egyetlen hang nem emelkedett fel érdekében, mindenki azt hitte, jogában állt őt bántalmazni. A kicsinyek csíptek egyet rajta, mert a nagyok nem akarták oltalmazni és a nagyok észre sem akarták venni, hagyták őt tévelyegni.

Megöszült, kifáradt az élet küzdelmeiben s hallgatag lett. Végre feladta a küzdelést. Visszavonult az emberek közül, de azért senkinek sem panaszkodott a magány gyötrelmeiről. Egy vágya volt csupán: pihenni, meghalni. A halál után, mely mindent kiegyenlített, mindent elsimit, gyakran nyujtotta ki karját hívólag. Már nem félt tőle. Megváltás lett volna rá a halál. És amikor halálos ágyán feküdt, sóvárgó tekintettel nézett maga körül. Ltni akarta a halált, megköszönni, amiért megváltotta őt szenvedéseitől.

És megjelent ágyánál. Fekete ruhában, fekete szárnyakkal, komoly, de szép arccal.

— Itt vagyok — szólta a halál. — Ne félj, nem bánok veled kíméletlenül, mint az élet!

— Nem félek tőled. Vigy magaddal, rosszabb te sem lehetsz az életnél!

zelebbi budgetvitánál erősebb megvilágításba jutnak, bővebben visszatérni. De azokból is, a miket mint legfontosabbakat kiragadtunk, látható, hogy a kormány a leglekiismeretesebben kíván foglalkozni minden aktualis kérdéssel.

A szerb zsinat királyi biztosának lemondása. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a múlt évben összehívott s jelenleg elnapolva lévő gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszuson és a püspöki zsinaton viselt királyi biztosi állásáról lemondott. Talliánnak e fontos bizalmi állásról való távozása nemcsak azokat tölti el sajnálattal, kiknek alkalmuk volt vele együtt működve szakmájáról, kiváló tehetségeiről és nemes gondolkodásmódjáról meggyőződést szerezni, hanem sajnálattal tölti el az autonómia élén álló vezérőrfiakat is, mert Tallián rövid királyi biztosi működése alatt is a szerb egyház belételeiben dúló viszályok elsimitása és az autonómia zilált kérdéseinek rendezése körül hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Tallián Béla ünneplése.

Nagybecskerek, november 6.

Tallián Béla földmívelési miniszter lelkes ünnepeltetések közben fog holnap szombaton választókerületébe Törökkanizsára érkezni.

A törökkanizsai polgárság főhasználja ezt az alkalmat, mikor szeretett képviselője mint miniszter érkezik haza, hogy kifejezze ragaszkodását és rokonszenvét iránta, aki a nagy politika mellett mindig fáradhatatlanul részt vesz kerülete közéletének minden akciójában s készséggel mozditja elő mindenkor kerülete polgárainak érdekeit.

Tallián Béla holnap, szombaton este 6 órakor érkezik Szegedre a budapesti gyorsvonattal. Itt a pályaudvaron 300 tagú küldöttség fogadja, amelyet a törökkanizsai polgárság küld a miniszter elé.

A szegedi pályaudvaron Polgár István dr. törökkanizsai ügyvéd mond üdvözlő beszédet.

Este fél 8 órakor érkezik haza a miniszter és a küldöttség Törökkanizsára. Itt újabb ünnepeltetés készül Tallián tiszteletére.

A járási és községi lakosság nevében Hódi Antal dr. üdvözlő kerületében a község képviselőjét. Este fényes kivilágítás lesz. A fátylaszemet a miniszter lakása elé vonul és szerenádot rendez, mely alkalommal Hoffmann János esperes vezetésével egy kisebb küldöttség ujonnan fölkeri a minisztert a választókerület érdekeinek képviselésére és egyúttal mint új képviselőt, üdvözlő is.

Este 9 órakor 300 terített diszvacsera lesz, melyen a délvidéki magyar társadalom számos notabilitása vesz részt. A miniszter kíséretében, fővárosi jelentés szerint, több szabadalvópártiképviselő is jön Szegedre és Törökkanizsára.

És ekkor észrevette, hogy a halál nem egyedül jött. Egy nyájas arc, csodaszép asszony állott mellette. Fehér köpenye földig omlott.

— Ki vagy te? — kérdezte a haldokló költő. — Nem ismerlek.

— Tudom, hogy nem ismerlek — s könnyek szöktek a szemébe. — Sorsod soha sem engedte meg, hogy közeledbe jussak, pedig gyakran akartam hozzád jutni s gyakran hívtál; de sorsod közibénk furakodott s nem juthattam közeledbe. Most végre itt vagyok.

— És ki vagy te? — kérdezte újból a haldokló. — Mintha láttalak volna álmaimban.

— Én vagyok az öröm — s a költő fölé hajdt. — Álmaidban gyakorta ott voltam, de amikor ébren voltál, soha. Csak halálos ágyadon volt szabad hozzád közelednem. Nem engedte meg a sorsod, hogy más örömed is legyen, mint meghalni.

— Az öröm! Most boldog vagyok, — sóhajtott fel a költő.

A halál most föléje hajolt s magához ölelte:

— Első és utolsó örömed, szegény haldokló: a csendes halál.

A magas fehér alak melléje térdelt és így biztatta:

— Bucsujáró hely lesz majd a sírod, virágokkal fogják díszíteni sirhalmodat, nevedet tisztelettel fogják kiejteni s nem fogják elfelejteni.

A halál egyet suhintott fekete szárnyával s újból magához ölelte. Szívén keresztbe fektette kezét, lefogta két szemét. Meghalt. Halavány ajka körül csendes mosoly játszadozott s szemébe a boldogság fénye lopózott. Ez volt az utolsó, aki a haldokló költőt látta.

Marriot Emil.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/3-tól 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Tallián Béla és Torontárvármegye.** Jankó Agoston alispán Torontárvármegye közönsége nevében a következő távirattal üdvözölte Tallián Béla v. b. t. tanácsos, földmívelési minisztert hivatalba lépése alkalmából:

Nagyméltóságú Tallián Béla

földmívelési miniszter urnak

Budapest.

Fogadja Nagyméltóságod hivatalba lépése alkalmával a megye közönségének szívből fakadó szerencsekívánatait. Büszke öröm lángra lobog szívünkben, hogy megyénk hű fiát hervadhatlan érdemű volt alispánját a királyi kegy az érdemeit, tehetségét méltán megillető eme rendkívül fontos állásba hívta meg, bizton hisszük, ismervé Nagyméltóságod kiváló tehetségeit, hogy eme új állásában hazánk és a földmívelés ügyének oly rendkívül szolgálókat fog tenni, a melyek hazánk legnagyobb férfiai közé fogják sorozni. Adjon Istenünk erőt és kitartást ehhez Nagyméltóságodnak.

Torontárvármegye közönsége nevében

Jankó s. k., alispán.

A miniszter nyomban táviratilag válaszolt az üdvözlésre s szép válasza a következő:

Nagyságos Jankó Agoston urnak,

Torontárvármegye alispánja

Nagybecskerek

Torontárvármegye szeretett közönségének nagybecsi jókívánatait megdöbbentően vettem. Közpályámat ott kezdtem s midőn később arra hívtam, hogy szerény erőmet a közelet más terén iparkodjam hazánk érdekében érvényesíteni, Torontárvármegye volt az, melynek Isten-áldotta földjén szorgalmas lakói közt szülőföldem után második otthonra és új munkára erőt adó pihenésre leltem. Legyen meggyőződve a vármegye közönsége, hogy mezőgazdaságának haladását hű köteleltségérzettel töreksem szolgálni jelen állásomban is és boldog lesznek, ha nagybecsült támogatásukat kinyerni és e feladat megoldását elősegíteni szívesek lesznek.

Tallián Béla,

földmívelési miniszter.

— **Kinevezés.** Torontárvármegye főispánja ifj. Farkas Vince dorozsmai lakost, végzett joghallgatót járási közig. fogalmazó gyakornokká nevezte ki és szolgálatára a párdányi főszolgabíróhoz osztotta be.

— **Miniszteri elismerés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Hertelendy Imre párdányi és Gyertyánffy Dénes perjamosi főszolgabíróknak a járásuk telepesei váltásartozásának beszéde körül kifejtett buzgó tevékenységükért elismerését fejezte ki, Végh Ferenc öteleki és Stenezér Károly ujhelyi községi jegyzőknek pedig 100—100 korona jutalmat utalványozott.

— **Törvényhatósági bizottsági tagok választása.** Torontárvármegye különböző helyein most tizenkét megüresedett törvényhatósági tagsági mandátumok töltöttek be választás útján. A választások eredménye a következő: Magyar-Itében megválasztották dr. Magyar Károlyt, Nagy-Jécsán Schuldt Pétert és Gilber községi bírót, Török-Becsén Dr. Kropp Sándort, Klárin Hepp Mátyást, Nagyikindán Roth Gergelyt és dr. Bogdán Zsivkót, Zichyfalván Zaitz Gusztávot, Réva-Ujfalun Tasnády Endrét, Alibunáron dr. Duka Lászlót és Frey Gusztávot, Lovrinban dr. Krausz Ferencet, Csószteleken Barényi Gyulát, Kis-Zomborban Árpás Gyulát és Mokrinban báró Dániel Tibort.

— **Bíróági áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Bay Bertalan nagyikindai kir. járásbírói és Bögös Lajos nagyikindai kir. törvényszéki aljegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Telekkönyvi betétszerkesztő munkálatok.** A m. kir. igazságügyminiszter az 1886. évi XXIX. t.-c. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-c. értelmében a telekkönyvi betétszerkesztő munkálatok foganatba vételét a törökbecsei kir. járásbírói mint telekkönyvi hatóság területére nézve elrendelte.

— **A kaszinóból.** A nagybecskereki kaszinótársulat választmánya tegnap este fél hét órakor Franz J. L. elnöklésével ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: Alföldy Ede, dr. Anna Ernő, dr. Brájer Lajos, dr. Klein Mór, dr. Nónay Pál, dr. Plechl Szilárd, Serdits György és Szávics Sándor

jegyző. A választmány új tagokul fölvette: Cseréy Gyula kir. tanfelügyelőségi tollnokot, dr. Eördögh Árpád kir. törvényszéki bírót, Kresmar László droguistát, Melkun Dezső droguistát, dr. Mihálovics István m. aljegyzőt és Ossztie Béla állami tanítót. A tagok sorából áthelyezés következtében kilépett Végh Pál p. ü. titkár és Emanuel Zsigmond államvasuti tisztviselő. A választmány elhatározta, hogy a közig. tanfolyamhallgatók holnapi Rákóczi-ünnepére a kaszinó nagytermét a szokásos díj mellett átengedi s egyúttal az ünnepélyre 40 korona adományt szavazott meg.

— **A tanfelügyelőség költözködése.** Torontárvármegye kir. tanfelügyelősége elhagyta eddigi hivatali helyiségét és a váraljai-utcai dr. Stassik-féle ház földszintes helyiségébe költözködött.

— **Nagybecskerek egészsége októberben.** Dr. Weiserschan József városi főorvos most terjesztette be Nagybecskerek városának októberi havi egészségügyi kimutatását. A kimutatás szerint az elmúlt hónapban 94-en születtek 71-en meghaltak. Ebből 7 éven alól elhunyt 42, azonfelül pedig 29. A halálokok a következők: Velezületett gyengeségben 6, görcsökben 7, gyermekaszályban 1, bélhurutban 14, roncsoló toroklobban és torokgyikban 5, vörhenyben 1, hasihagymázban 2, tüdőgyulladásban 2, tüdőgümőkórban 7, gutaütésben 2, vizebetegségben 3, agykövi végméregülésben 8, egyéb természetes halálok következtében elhunyt 13. Erőszakos halál az elmúlt hónapban nem fordult elő. Ami a város általános egészségügyi viszonyait illeti, azok a szeptember havihoz képest átlag véve kedvezőbbek, dacára annak, hogy a megbetegedések száma nagyobb, mint szeptemberben. Különösen a hevenyragályos betegségek léptek fel nagyobb számban, úgy, hogy az elmúlt hónapban ezen betegségeknek 8 ember eset áldozatul. Tüdővészben október hónapban 7 ember halt meg. Trachomára 2263 embert vizsgáltak meg, a kik közül egyet trachomásnak 14-et pedig trachomagyanusnak találtak. Az országos betegápolási alap terhére 131 beteg részelt orvosi gyógykezelésben. Rendőrorvosilag 14-et vizsgáltak meg, közülük 5-öt a kórházba utaltak. Heveny és idült ragályos betegség lefolyása után 16 gőz és 4 formalin fertőtlenítéssel egybekötött lakástisztítást végeztek. Az élelmiszerek piacát október hónapban 8 ízben vizsgáltak meg, azonban nagyobb rendellenességet nem tapasztaltak.

— **A közig. tanfolyamhallgatók Rákóczi-ünnepélye.** A nagybecskereki közig. tanfolyam holnapi Rákóczi-ünnepére iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy már ma előreláthatni az ünnep kiváló sikerét. Az ünnepély, tekintettel a gazdag műsorra, délután fél négy órakor fog kezdődni s a rendező-bizottság kéri a közönséget, hogy az ünnepélyre ez időben pontosan megjelenjen szíveskedjék.

— **A nagyikindai plébános beiktatása.** Nagyikindán kedden iktatták be ünnepiesen, a város összes felekezeti és polgári köröknek teljes részvétele mellett a r. k. egyházközség új plébánosát, Káplár Mihály esperest lekipásztori hivatalába. Az ünnepélyre már a kora délelőtti órákban nagy közönség gyülekezett a r. k. templom előtti térségen, honnan aztán hosszú kocsisorban, — nemzeti zászlóval az élén, indult a menet a vasúti állomáshoz, ahol a fogadó közönség között a róm. katolikus hírközség Kasztory János elnökkel, a város képviselője dr. Bogdán Zsivko polgármester vezetésével, a katonai helyőrség képviselőjében Hasenfeld Károly cs. és kir. huszár kapitány, az izr. hírközség Steinitz Frigyes alelnökkel és dr. Rosenstein Mór főrabbiával, továbbá a r. k. iskola tanítója kara és a város számos notabilitása foglaltak állást. A vasutnál az új plébánost Kasztory János a róm. kath. hírközség, a polgármester Nagyikinda városa. Hasenfeld kapitány a helyőrség nevében üdvözölték, aki szívéllyel hangon adott kifejezést meghatottságának. Ezután a menet a róm. kath. templomba indult, ahol fehérruhás leányok csapata várakozott. A templomban Hoffmann János kerületi esperes üdvözölte az új plébánost, aki lendületes szózatot intézett híveikhez, majd a plébánialakba vonult, ott Pörzsölyt Géza segédlelkész üdvözölte. Este 7 órakor az egyházközség hívei impozáns fátylaszemetet és szerenádot rendeztek a plébánialak előtt, ahol Bayer Alajos iskolaszéki elnök mondott üdvözlő beszédet. Majd 8 órakor este a kaszinó összes termeiben terített társas vacsora fejezte be a beiktatási ünnepélyt.

— **Tanítógyűlés.** A „Délmagyarországi Tanító-egyesület” zombolya-nagyikindai fiókja november hó 5-én Szenthubert községében tartotta meg ez évi rendes őszi közgyűlését. A közgyűlésnek nagyobb ünnepélyességet kölcsönözött az, hogy e fiókkör tanítóvája e közgyűlés keretében adózott a haza bölcsé Deák Ferenc emlékének. Kilenc órakor Scheffer Ferenc

szenhuberti róm. kath. plébános szent misét mondott, a melyen a tanítószék és számos hívó jelent meg. Az isteni tisztelet után a közönség az iskola épületbe vonult, ahol a gyűlés színhelye — a tanterem — ünnepi díszben pompázott. Az ünnepi közönség színes képe tárult elénk és a virágkoszorúta Deák-arcok mutatta, hogy a haza bölcsének emléktárához jött a tanítószék. Kézzel tiz óra után Balogh István főoktató alelnök üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a közgyűlést. Megnyitójában lelkes szavakkal megemlékezett történelmünk egyik legideálisabb hősről, II. Rákóczi Ferencről. A megnyitó beszédet a közönség zajosan megéljenezte. Ezután fölzendültek a jelenlevők ajkairól a Kölcsey Hymnusz fölséges akkordjai. A pompás ének lelkes visszhangot keltett. Az ének elhangzása után Marx Tamás szenhuberti tanító lépett az emelvényre is elmondta az ünnepi beszédet. Lendületes beszédében behatóan fejtegette Deák Ferenc munkás életét, államférfiúi bölcsességét és áldáshozó működését. Hazafiságtól áthatott beszédét azzal fejezte be, hogy Deák önzetlen jelleme, amely örökké fényleni fog a történelemben, mint a csillagok az égen, lebegjen a tanítószék előtt mint követendő mintakép. A gazdag tartalom szép beszédét mindvégig feszült figyelemmel és tetszéssel kísérte a hallgatóság. A jelenlevők lelkes éljenzése mellett az elnök indítványozta, hogy Deák F. emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék. A Szózat eléneklése után az ünnepély véget ért. A 10 pernyi szünet után következett a tulajdonképpeni közgyűlés, melyen a főoktató belső ügyeit intézték el. Gyűlés után közös ebéd volt a nagyvendéglőben, később pedig táncra perdült a fiatalság.

Tisztviselőválasztás Nagyikindán. Nagyikinda képviselőtestülete tegnap délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Jankó Agoston alispán elnöklésével. A közgyűlés egyedüli tárgyát az alszámvevői, kiadói és két irnoki állás választás utján való betöltése képezte. Alszámvevőnek egyhangulag Kubovich István, kiadónak Nótáros István, irnokoknak Koczár Dusan és Veszelinovits Milan lettek megválasztva. A közgyűlés befejezte előtt dr. Bogdán Zsivko polgármester abból az alkalmából, hogy Jankó alispán ezuttal elnökölt első ízben Nagyikindán egy választó közgyűlésen, üdvözlő beszédet intézett az alispánhoz, kiemelve annak pártatlanságát és igazságszeretetét.

Kutyák és macskák szabadsága. Megirtuk, hogy szeptember hó 23-án a Gradulica és Csontika kerületekben a kutyákra és macskákra vesztegzárt rendeltek el. A vesztegzárt a mai napon feloldották s így a két városnegyedben a kutyák és macskák mátol kezdve szabadon bocsáthatók.

ESKÜDTSZÉK.

Gyilkos császár.

A nagybecskereki esküdtszék ma délelőtt tárgyalta Máté András györgyházi mezőőr bűnügyét, a kit az ügyészség szándékos emberölés bűntettével vádol, mert Györgyháza község határában ez év március hó 9-én délután Hám Ferenc györgyházi lakost agyonlőtte.

A mai tárgyaláson az esküdtbírószék a következőképpen alakult meg: Elnök: ifj. Makk József törvényszéki bíró, szavazóbírók: dr. Polgár Sándor és Junga Aladar, ügyész: dr. Wiedorn Adolf, védőügyvéd: dr. Podvinecz Izsó, orvosszakértők: dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly, jegyző Becker Jakab.

Rendes esküdtek: Opolczér Lajos, Amend Ferenc, Zsebelyán János, Balugovics András, Szász Mihály, Tiroch István, Merlák Márton, Fejes Sándor, Kalapis Jakab, Popovics Péci Szilárd, Nikolics Iván és Soós József.

A szokásos formalitások után Máté András kihallgatása következett, aki elbeszélte, hogy az említett napon délután 5 óra tájban a felügyelő-téren bizott báró Orczy Béla-féle tanya körül cirkált kocsiával a midőn látta, hogy Alajos Mihály és Hám Ferenc ürményházi lakosok ugyancsak dézmálják a tanya közelében álló pelyvakazlat s azonkívül Hám Ferenc János nevű fia és Nagy György szintén a kazal felé hajtanak. Hám és Alajos eza att megrakták a kocsit, meg öt zsákot pelyvával s azzal éppen odébb állani igyekeztek s midőn észrevették Mátét, aki kocsijáról szemlélte végig a tolvajok garázdalkodását, sebesen elhajtottak. Máté utánuk hajtott s a báró Liphay-féle uradalomnál sikerült is neki a tolvajokat megelőzni. Itt azután leszállt kocsijáról s kétszövű fegyverével a kezében, bevárta a tolvajokat, a kiket azután felszólított, hogy a lopott pelyvát vigyék vissza a tanyára. A tolvajok azonban nem is hederítettek a felszólításra, hanem e helyett — úgy tünt föl Máténak, — mintha Hám a zsebében kotorászott volna s attól való félelmében, hogy Hám revolvért rántani, talál kétszer egymásután elsütötte fegyverét s azzal tovább hajtott.

Dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly orvosszakértők vallomása szerint a lövések oly veszélyesen találták Hámot, hogy az rövid idő múlva meghalt.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor, ami délig tartott. Délben az elnök a tárgyalást délután 3 órára felfüggesztette. Itéletre eszerint csak a délután folyamán kerül a sor.

§ Lökötök az esküdtszék előtt. A tegnap délelőtt felfüggesztett esküdtszéki tárgyalást délután 3 órakor ismét folytatták. A vád és védbe-
szédek elmondása után az elnök szokásosan megmagyarázta az esküdteknek a feltett kérdéseket s az esküdtek ezután visszavonultak. Rövid tanácskozás után Zsiross Mihály, az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, a mely szerint az esküdtszék Petreszkuékat lopás büntetésében bűnösnek találta, a minék alapján a kir. törvényszék mint esküdtbírószék Petreszku Konstantint 6 hónapi és 15 napi, Petreszku Pavelt és Aurelt pedig 6—6 hónapi börtönlöre ítélte, mely büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a törvényszék s így mindhármójukat még a tegnapi napon szabadon bocsátották. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 6-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 6.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatták Apponyi lemondó levelének a vitáját, melyben ezuttal azonban már csak két felszólalás hangzott el s Ballagi Aladar szabadelpárti és Holló Lajos Ugronpárti beszéde után Apponyi Albert lemondását elfogadták s a Ház jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki elnöki működéséért.

Most szünet következett, mely után Tisza István gróf miniszterelnök emelkedett szólistára és általános figyelem közben kezdte el programjának az előadását.

Tagadhatatlan, hogy a nemzeti közvélemény széles rétegeiben él a vágy az iránt, hogy a közös hadseregben a magyar vezényszó és magyar szolgálati nyelv legyen; tény azonban az is, hogy ezen vágy elérésére célzó törekvéseiben a magyar nemzet, mondhatni, egyhangulag visszariad egy mélyreható konfliktus következményétől és azt az áldásos összhangot korona és nemzet között, amely egy valóban eredményes nemzeti politikának alapkövét kell hogy képezze, még ezen célért sem kívánja megszüntetni.

A miniszterelnök ezután behatóan ismerteti az eddig elért vívmányokat. Kijelenti, hogy a hadsereget magyar tisztekkel fogják szaporítani, mert kétségtelen hogy a tiszteknek a legénységgel meg kell egymást érteniük; ez a harcképességet is emeli. Erre azonban új alapítványok kellene. (Helyeslés.) Fel fognak állítani egy katonai főreáliskolát s ez iskolákban a tannyelv jelentékeny része magyar lesz. Mindez sokkal több, mint fél év előtt gondolták. Soha az ország a bonyodalom utvesztőjéből ki nem bontakozhatott volna, ha a korona a nemzet iránti atyai jóindulatát meg nem mutatja. (Éljenzés jobbról.) A miniszterelnök intve kéri az ellenzék, hogy ne folytassa az obstrukciót s nyujtsanak segédkezet a kibontakozáshoz. Politikája irányelvének mondja a szabadelvűséget, a nemzeti irányt, a nemzetiségekkel szemben apáink elvét követjük, mely szerint tiszteletben tartjuk jogaikat. Ez a magunk érdeke is, de viszont a nemzeti-ségek érdeke, hogy igazgatóikat üldözzük s a törvényhozástól súlyosabb büntetésüket kérjük. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon.)

A miniszterelnök élénk színekkel festi az ország válságos helyzetét s az utóbbi évek pénzügyi hanyatlását.

A tisztviselők fizetésrendezéséről szólva kijelenti a miniszterelnök, hogy a törvényjavaslatnál tekintetbe kell venni a vármegyeyi tisztviselők, a községi és körjegy-

zők, a felekezeti és községi tanítók fizetésrendezését is s így a törvényjavaslat, figyelemmel az ország pénzügyi helyzetére, beható megfontolást igényel. A fizetésrendezési törvényjavaslatot 1904-ben végre fogja hajtani s hogy a tisztviselők rövidséget ne szenvedjenek, az 1903-ra szóló részt pótlék gyanánt kiutalja. Az 1848-iki huszadik törvény-cikkre vonatkozólag megígérte a miniszterelnök, hogy a pénzügyi viszonyok keretében életbe fogja léptetni, a beruházásokra és a munkáskérdésre vonatkozólag pedig ugyanazokat mondotta, mint a főrendiházban.

Végül kérte a miniszterelnök az ellenzék, hogy az áldástalan obstrukcióval hagyjon föl és segítsen kivezetni az országot az anarchiából. (Percekig tartó éljenzés és taps a jobboldalon, a miniszterelnököt számosan üdvözlök.)

A Ház elnökjelöltjei.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) A szabadelpárti tegnap este háromnegyednyolc órakor báró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt értekezletet tartott a lemondások folytán megüresedett házelnöki és alelnöki tisztségre a jelölések megtétele céljából. A pártértekezletet megelőzte a kijelölő-bizottság ülése, a melynek javaslata alapján a szabadelpárti egyhangulag a házelnöki méltóságra Perczel Dezsőt, az alelnöki tisztségre Jakabffy Imrét jelölte. Az értekezleten a kormány minden tagja résztvett és a párttagok igen nagy számban voltak jelen.

A honvédelmi miniszter üdvözlése.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A honvédelmi miniszterium tisztikara vasárnap délelőtt üdvözlő testületileg új főnökét, Nyiri Sándor honvédelmi minisztert. Az üdvözlő beszédet Gromon Dezső államtitkár fogja mondani. Nyiritől, mint a honvédségi tisztképző Ludovika-Akadémia parancsnokától vasárnap bucsuzik el az Akadémia tanári kara s a növendékek. A bucsú-ünnep délelőtt 10 órakor lesz az akadémia nagytermében. A honvédelmi miniszter helyére az új parancsnok kinevezéséig Zeiszberger János őrnagyot, az első gyalogezred zászlóaljparancsnokát rendelték ki. Az intézet ügyeit most ő végzi, a volt segéd-tiszt, Bolgár Géza főhadnagy segédkezése mellett.

Lónyai grófnő egészsége.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Luzernből táviratozzák, Lónyai Stefánia grófnő egészsége annyira javult, hogy tegnap este onnan elszállíthatták Bécsbe, ahol tovább fogják gyógykezelti.

Szell Kálmán Bécsben.

Budapest, november 6. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, Szell Kálmán volt miniszterelnök tegnap odaérkezett.

A wiesbadeni császártalálkozás.

Budapest, november 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Wiesbadenből táviratozzák, Vilmos német császár tegnap este fél 10 órakor elutazott. A cári pár még Darmstadtban van, a cárnőnek ott lakó szüleinél.

Határidő-üzlet.

Budapest, november 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak nagyrésztben változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.75	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.29	—
Zab (áprilisra)	5.49	—
Rozs (áprilisra)	6.64	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p., este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Alibunári házk. főszolgabíróaságától.

1213. házk. sz. 1903.

869-1.1

IDÉZÉS.

Gruba Stefán, mint a román-petrei 805/V. tkvi lapszámú Gruba Georg-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja ezennel felhivatik, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1903. évi november hó 28-ik napjának d. e. 9 órájára Román-Petrei községhezához kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Zsiván István községi közgyám román-petrei lakost, mint a részére kinevezett gondnokot célszerű képviselőre utasítsa; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Alibunárott, 1903. évi november hó 4-én.

Napholz Lajos,

házk. tb. főszolgabíró.

144.567/903. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, esetleg az 1905. és 1906. évben évenként szükséges mintegy 1000 métermázsa pépliszt (dextrin) 1000 métermázsa rézgálic szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az évenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. számú általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás — az ajánlati mintával együtt — az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hóban.

(3.3)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Pénzt, sok pénzt,

h a v o n k é n t 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jellege alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim** Meerfeldstrasse. (774-52.34)

32.464/I. sz. 1903.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1904. évben szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1904. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemlhető, vagy lejjebbithető, a következő:

Erdei fenyődeszka 28 m³. Jegenyefenyődeszka 148 m³. Luc fenyődeszka 45 m³. Szurkos fenyődeszka 2 m³. Tölgyfadeszka 6 m.-ig 2 m³. Szélmetszetlen jegenyefenyődeszka 8 m³. Metszett jegenyefenyőfa 12 m.-ig 124 m³. Metszett lucfenyőfa 8 m³. Metszett erdőfenyőfa 12 m.-ig 4 m³. Metszett szurkosfenyőfa 7 m. 97 m³. Metszett szurkosfenyőfa 12 m. felül 41 m³. Faragott tölgyfa 404 m³. Metszett lécs puhafából 42.300 fm. Kerítési oszlop tölgyfából 2330 drb. Erdei fenyőpalló 44 m³. Jegenyefenyőpalló 49 m³. Luc fenyőpalló 12 m³. Szurkosfenyőpalló 23 m³. Tölgyfapalló 133. Kerítési rud tölgyfából 15.000 fm. Kerítési rud puhafából 4808 fm. Tölgyszálfá 65 m³. Fedő zsin-dely 47 c/m. 110.000 drb.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrásy-ut 73/75 sz. alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetők meg.

Ajánlati épületfák szállítása iránt 32464/903. számhoz 1903. évi november hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beküldendő.

Szeged, 1903. október havában.

(3.1)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Két

irodai gyakornok

nyerhet azonnali alkalmazást nagy cégnél.

o o o

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába
-:- „L“ jelige alatt küldendők. -:-

(866-x.3)

Nagybecskerek

Telefonszám 45.

Szén és pirszén (coaks) nagyban.

Aninai fűtőszén, mely a porosz eszetet teljesen pótolja, és pedig darabos és kockaszén, továbbá gyári szén kazánfűtésre és mosott kovácszén, végül első minőségű légszesz- és bányakösz kapható, -:- -:- azonban csak teljes vasuti kocsirományokban

Torontálmegeye bármely vasuti állomására szállítva.

A feltételeket közli:

(843-15.9)

Steinitzer Géza,

szénnagykereskedő.

Nagybecskereki izr. hitközség előjárósága.

340. szám. 1903.

870-1.1

MEGHIVÓ.

Az izraelita hitközség képviselőtestülete vasárnap, folyó évi november hó 22-én

d. u. 2 órakor a hitközség irodájában rendes közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az 1904. évi hitközségi költségvetésnek tárgyalása.

2. Az adókövető-, igazoló- és választóbizottságok választása.

3. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskereken, az 1903. évi november hó 4. napján tartott előj. ülésből.

Az izr. hitközség előjárósága:

Löffler János,
titkár.

Dr. Mangold Samu,
elnök.

Jegyzet. Az előjáróság által megállapított 1904. évi költségvetés a titkári hivatalban mindenki által szabadon megtekinthető.

146.978/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi január hó 1-től december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1906. év végéig évenként szükséges:

1000 métermázsa gyapufonal, csapágyakhoz 800 kilogramm gyapufonal, kenőbelekhez 800 kilogr. gyapufonal kenőbelekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25% erejéig többlet- vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is, egy vagy három évre is.

Az ajánlatok évenként egy koronás okmánybéllyel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképpen az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségeknél, valamint a kereskedelmi és iparkamaránál betekinthező.

Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17-én.

(3.1)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)